

Persbericht

ARCHITECTUURLANDSCHAPPEN

150 jaar tekeningen van Belgische architecten

Tentoonstelling

Van 13 november 2007 tot 20 april 2008

Fondation pour l'Architecture

De tentoonstelling

In 1986 wordt op initiatief van de architect Philippe Rotthier de Fondation pour l'Architecture opgericht. De openingstentoonstelling "architectuurlandschappen" brengt een thematische selectie van de meest opmerkelijke tekeningen en maquettes uit de collectie van de Archives d'Architecture Moderne. Twintig jaar later is de collectie van de AAM aanzienlijk uitgebreid, en omvat vandaag bijna twee miljoen documenten. Ze is één van de belangrijkste Europese collecties van architectuurtekeningen en biedt een kijk op de vindingrijkheid en diversiteit van de Belgische architectuur tussen 1860 en 2007.

De 200 geselecteerde tekeningen en maquettes zijn van een uitzonderlijke rijkdom, zowel door de hoeveelheid en verscheidenheid van de ontwerpen en programma's, als door hun esthetische kwaliteit. Sommige tekeningen zijn ware kunstwerken op het vlak van de tekentechniek en het kleurgebruik. De laatste jaren is de interesse voor architectuurtekeningen en maquettes steeds gegroeid, wat blijkt uit het grote aantal internationale tentoonstellingen.

De tentoonstelling groepeerde de meest opmerkelijke tekeningen van bijna honderd architecten, waaronder die van Joseph Bascourt, Albert Bontridder, Victor Bourgeois, Renaat Braem, Gaston en Maxime Brunfaut, Peter Callebout, Jean Canneel, Alban Chambon, Louis Herman De Koninck, Charles De Meutter, Lucien François, Emile Goffay, Paul Hamesse, Gaston Ide, Sta Jasinski, Ernest Jaspar, Henry Lacoste, Servais Mayné, Antoine Pompe, Georges Ricquier, Charles Van Nueten, Jules Jacques Van Ysendyck en meerdere hedendaagse architecten.

Architectuurlandschappen

ARCHITECTUUR LEREN

Het architectuuronderwijs gebeurt in de Academies voor Schone Kunsten rondom het concept van de vormstudie. De meest briljante studenten nemen deel aan de Grand Prix de Rome die verbeeldingsoefeningen beloont. Als studenten van La Cambre, de Academies van Brussel, Antwerpen of Luik, of de École des Beaux-Arts in Parijs, tonen Charles De Meutter, Maxime Brunfaut, Gustave Herbosch, Servais Mayné, Emile Van Leemputten en Paul Mignot hun ontwerpen aan de hand van verbluffende tekeningen.

DE DON JUANS DER STIJLEN

Op het einde van de 19de eeuw bevrijden veel Belgische architecten zich van de nationale stijl, de Vlaamse Renaissance, om te proeven van de geneugten van het eclecticisme met zijn stijlenmozaïek. De architecten van het eclecticisme zijn onder andere Alban Chambon, Joseph Bascourt in de wijk rond de Cogels-Osylei in Antwerpen, Max Winders, Jules Jacques Van Ysendyck, Félix Laureys, Ernest Acker, Ernest Hendrickx,...

DE ZWEEPSLAGSTIJL

Dankzij de zweepslaglijn ontstaat een nieuwe dynamiek in de architectuur – de art nouveau is geboren. Victor Horta is een van de eersten om met kracht de nieuwe lijn te beheersen, zowel in het metaal, het hout als de steen. Vervolgens proberen ook andere getalenteerde architecten, zoals Joseph Bascourt, Ernest Blérot, Ernest Jaspar, Richard Pringiers en Jules Brunfaut te ontwerpen in dit nieuwe vocabulaire.

DE TUINWIJK ALS ALTERNATIEF VOOR DE WANORDELIJKE STAD

Na de oorlog is de heropbouw van de vernielde steden één van de grootste kopzorgen. De Belgische architecten, waaronder Antoine Pompe, Victor Bourgeois, Lucien François, L.-H. De Koninck en Jean Jules Eggerickx, zoeken inspiratie in Engeland en Nederland, en kiezen het model van de tuinwijk als dubbele oplossing voor de heropbouw en de nood aan arbeiderswoningen.

WEES MODERN !

In de jaren '20 focussen de modernistische architecten hun aandacht op het probleem van de privé-woning. Het gaat hoofdzakelijk over kleine rijtjeswoningen op een perceel met een gevelbreedte van 5 à 6 meter. Louis-Herman De Koninck, Victor Bourgeois, Jean Canneel en Charles Colassin bouwen hun eigen huis als een modernistisch manifest, en concipiëren het als een type van een minimumwoning.

ART DECO EN LEVENSKUNST

De art deco zegt de Belle époque vaarwel, en behaagt het verlangen naar pronkzucht en huiselijk comfort van een cosmopoliete bourgeoisie, die verleid was door de Parijse luxe op de Exposition des Arts décoratifs in 1925. De taal van de art deco, met de typische in elkaar grijpende kubussen en prisma's, wordt toegepast in heldere villa's, hotels, bioscopen, garages, stadhuizen en flatgebouwen, waar de architecten Paul Hamesse, Antoine Courtens, Maxime Brunfaut, Maurice Gaspard, Lucien François, Henry Lacoste en Gaston Ide in uitblinken.

DE STAD ALS WOONMACHINE

Le Corbusier beschouwt de stad als een landschap dat moet geordend worden, een woonmachine die samengesteld is uit autonome functies die door groenzones van elkaar afgescheiden worden. Hij wil een compacte stad, in de hoogte gebouwd, met veel wolkenkrabbers. Begin jaren '30 tekent Renaat Braem, een leerling van Le Corbusier, ontwerpen voor een productivistische lijnstad van 100 km lang tussen Antwerpen en Luik. Andere adepten van het rationalisme die de stad een nieuw gezicht geven, zijn Gaston Brunfaut, Georges Ricquier, Lucien De Vestel en Victor Bourgeois.

DE WERELDWIJDE ONTMOETING VOOR DE VREDE

Na de angst voor een derde wereldwijd conflict, leeft in de jaren '50 opnieuw het optimisme voor de eerste naoorlogse Wereldtentoonstelling. Er ontstaat een "58-stijl", die gekenmerkt is door het verwerpen van de vooroorlogse monumentale symmetrie, het toepassen van schuine en gebogen wanden, het glas, gladde en gekleurde materialen als het geëmailleerd eternit, en de opkomst van spanstructuren en hyperbolische schelpen. Architecten die spectaculaire gebouwen ontwerpen, zijn Renaat Braem, Emile Goffay, Sta Jasinski, Maxime Brunfaut, Charles Van Nueten en Charles De Meutter.

DE VEROVERING VAN DE HEMEL

Als Europese hoofdstad in 1958, moet Brussel zich aan haar nieuwe internationale opdracht aanpassen. Slechts weinig verantwoordelijken zien de gevolgen in van komst van de Europese instellingen in de Wetstraat nabij het Jubelpark. De in autonome gemeenten onderverdeelde hoofdstad is niet voorbereid om aan dermate grote veranderingen het hoofd te bieden. Elke burgemeester droomt van zijn eigen wolkenkrabber die het stadhuis, een abdij of een openbaar park verplettert. Door de uitbreiding van de Europese instellingen in de buurt van de Wetstraat, bedacht de stad Brussel vanaf de jaren '70 een inrichtingsplan voor projectontwikkelaars. Het "Manhattan-project", dat de volledige Noordwijk in beslag neemt, is als een zakendistrict bedacht. De bezoekers kunnen voor het eerst de immense maquette (3x6 meter) van de Noordruimte zien, die uitzonderlijk door de groep CDP uitgeleend wordt.

Tentoonstelling

Fondation pour l'Architecture
Kluisstraat 55
B - 1050 Brussel
www.fondationpouurlarchitecture.be
info@fondationpouurlarchitecture.be

Openingsuren en tarieven

van dinsdag tot vrijdag 12:00 > 18:00
zaterdag en zondag 10:30 > 18:00
gesloten op maandag en 25/12 en 1/1
Ticket volwassenen: 4€
vermindering: 3€ architecten, leerkrachten, senioren
studenten, werklozen, VIPO-kaart: €2
gratis: -12 jaar
schoolgroepen: 1€/kind / vanaf middelbaar: 2€/persoon
geleide bezoeken: 60€ (week) / 70€ (nocturne en weekend) / 3€ pp
info en reservaties: 02.642.24.80

Data van tentoonstelling

Van 13 november 2007 tot 20 april 2008

Perscontact

Christine de Schaetzen
Fondation pour l'Architecture
Kluisstraat 55
1050 Brussel
tel: +32 (0)2 642 24 75
gsm: +32 (0)478 44 39 34
e-mail: chris.deschaetzen@gmail.com

Partners

Archives d'Architecture Moderne
Fondation Philippe Rotthier pour L'Architecture
de heer Charles Picqué, minister-voorzitter bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Mevrouw Françoise Dupuis, Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
belast voor Huisvesting en Stedenbouw
De Franse Gemeenschapscommissie
De Franse Gemeenschap
Gemeente Elsene - Commune d'Ixelles
Atelier d'Art Urbain
CDP
Levis
Léon Eeckman
La Libre Belgique
FM Brussel

